

Gebruik Russische tegoeden roekeloos

9 december 2025

De Europese Commissie aast op de Russische tegoeden die in België bij Euroclear zijn ondergebracht. De officiële lezing luidt dat het af te romen bedrag moet worden besteed aan steun aan het inmiddels failliete Oekraïne. Betrokken organisaties uit de financiële wereld waarschuwen de commissie voor de grote gevolgen voor het vertrouwen in Euroclear en de Eurozone als veilige haven voor het stallen van grote vermogens van bedrijven en landen. De commissie zet vooralsnog door en sommigen voorspellen dat daarmee ook de Europese munt in de internationale financiële markten schade kan

oplopen.

Het redden van een failliete staat

De oorlog in Oekraïne gaat in februari 2026 haar vierde jaar in. Dat is wanneer de inval van Russische troepen als begin van de oorlog wordt beschouwd. Critici zien de door het Westen georkestreerde Maidan-coup in 2014 in Kiev als de start van dit conflict.

Nu de Europese Commissie werkt aan het 20^e sanctiepakket, en opnieuw steun van vele miljarden voor Oekraïne toezegt, is zij naarstig op zoek naar verdere financiering van de inmiddels lege staatskas van Oekraïne. Daarbij heeft zij haar oog laten vallen op de grote bedragen die de Russische staat in Europa in bewaring heeft gegeven. Het onder meer in België gevestigde Euroclear is het bedrijf dat op dit moment een bedrag van € 40,7 biljoen (€40.700.000.000.000) onder haar hoede heeft. Het voortbestaan van het bedrijf hangt volledig af van het vertrouwen dat de inleggende partijen hebben dat het bedrijf deze astronomische bedragen veilig houdt.

Nu dus wordt zij geconfronteerd met pogingen van de Europese Commissie om van de enkele honderden miljarden (er circuleren verschillende bedragen) van Russische tegoeden een substantieel deel toe te eigenen. Functionarissen uit de financiële wereld spreken van diefstal.

Volgens een voorstel van de commissie zal de €165 miljard euro lenen aan Oekraïne, die het pas hoeft terug te betalen zodra Rusland de oorlog beëindigt en herstelbetalingen betaalt. De lening omvat € 25 miljard aan geïmmobiliseerde Russische staatsactiva op particuliere bankrekeningen in Frankrijk, Duitsland, België, Zweden en Cyprus, naast € 140 miljard in de in Brussel gevestigde Euroclear-bank. [Volgens Politico](#) zou €115 miljard besteed worden aan de Oekraïense wapenindustrie.

Euroclear balanceert tussen regels en EU-commissie

In haar [financieel jaarverslag 2024](#) zegt Euroclear over de sancties tegen

Rusland onder het kopje 'Vertrouwen in de markt behouden'

"In de huidige marktomgeving zijn integriteit, stabiliteit en veerkracht van het grootste belang. Wij spelen onze rol door te investeren in versterking van de veerkracht en veiligheid van onze systemen en het moderniseren van onze technologie (Euroclear UK & International, Eurobonds, enz.). Daarnaast blijven we gefocust op connectiviteit om onze kerndiensten te verbeteren en zorgen voor een betere schaalbaarheid van onze bedrijfsonderdelen. Te midden van geopolitieke complexiteit en polarisatie, moeten Europese financiële markten de huidige 'ruled based system' verdedigen om vertrouwen en aantrekkelijkheid te waarborgen. In die geest, streven wij ernaar ons te houden aan internationale sancties met betrekking tot de oorlog in Oekraïne. Terwijl ons omgang met de sancties en Russische tegenmaatregelen wordengeprezen, blijven wij samenwerken met beleidsmakers om de risico's te onderstrepen voor Euroclear, de Europese en mondiale financiële markten. Winst uit Rusland's gesanctioneerde activa zijn overgedragen aan de Europese Commissie door middel van een bijdrage uit de meevaller waarvoor Euroclear € 4 miljard in 2024 noteerde."

De tekst weerspiegelt de complexiteit van de situatie waarin Euroclear verkeert. In feite heeft zij al €4 miljard van de renteopbrengsten, 'meevaller' genoemd, aan de Europese Commissie overgedragen. De vraag is of dit al een vertrouwensbreuk oplevert, immers ook de rente behoort toe aan de eigenaar van het gestalde vermogen.

De Europese Commissie zou €140 miljard uit de Russische tegoeden willen gebruiken voor de wederopbouw van Oekraïne. Dat mag nobel klinken, maar tegenstanders blijven het een vorm van diefstal noemen dat het vertrouwen in de Europese financiële instituties ernstig kan schaden.

Zo [waarschuwt Euroclear](#) dat het voornemen van de commissie "confiscatie" van de Russische reserves zou betekenen en dat dit het Europese investeringsklimaat ernstig kan schaden. Het bedrijf benadrukt bovendien het risico op juridische stappen van Rusland en mogelijke financiële repercussies voor België. Euroclear wil garanties dat alle landen meebetalen voor mogelijke kosten als het geld wordt gebruikt voor Oekraïne. Ook al heeft de Europese Commissie alles op papier gezet en zijn de plannen volgens hen juridisch waterdicht. Iets dat door andere betrokken sterkt wordt betwijfeld.

Premier België: ‘niet vandaag, niet morgen, nooit’

De [Europese Centrale Bank \(ECB\) heeft verklaard](#) dat zij niet kan optreden als kredietverstrekker voor de € 140 miljard-lening, omdat dit buiten haar mandaat valt. De ECB ziet het risico op rechtszaken en financiële instabiliteit als reden om geen garantie te geven.

Ook de Belgische premier De Wever en andere Belgische politici hebben eveneens hun zorgen geuit. Ze wijzen op de mogelijkheid van langdurige rechtszaken en zelfs een bedreiging van de Belgische staatsfinanciën als de bevroren tegoeden zonder voldoende waarborgen worden aangewend. In een interview met de Belgische televisie zei hij: *“We gaan geen risico’s met honderden miljarden ... op Belgische schouders leggen. Niet vandaag, niet morgen, nooit.”*

Premier van Slowakije, [Robert Fico, zal niet meewerken](#) aan de confiscatie van de Russische tegoeden: *“Slowakije zal niet deelnemen aan juridische of financiële regelingen om beslag te leggen op bevroren activa als die fondsen zouden worden besteed aan militaire kosten in Oekraïne”*, vertelde hij aan de Slowaakse publieke omroep. Fico’s standpunt kan worden omgezet in een veto tegen het EU-voornemen. Volgens onbevestigde berichten zou de commissie er aan werken om tijdelijk het vetorecht buitenwerking te stellen, daarmee ook schade toebrengen aan de toch al broze interne verhoudingen met een aantal Oost-Europese landen.

Zelensky, zittende president van Oekraïne zonder mandaat, [wil zelfs €200 miljard](#) uit die tegoeden overhevelen naar de Oekraïense staatskas.

Rusland heeft diverse malen gewaarschuwd voor deze stap. De Russische buitenlandse inlichtingendienst SVR stelde: *“België zal met een ernstig aansprakelijkheidsprobleem worden geconfronteerd indien Russische activa in beslag worden genomen.”*

Verder stelde Moskou: *“Elke aanval op Russische activa moet worden beantwoord met een passende juridische reactie, te beginnen met schadeclaims – met een eis tot inbeslagname van activa als veiligheidsmaatregel – tegen Euroclear en België, waar het grootste deel van de illegaal bevroren staatsfondsen wordt bewaard, in elk rechtsgebied.”*

Het is niet uitgesloten dat Rusland beslag legt op eigendommen van Westerse bedrijven en instellingen in Rusland.

Oud investeringsverdrag juridische tijdbom

Hoe Rusland die claims gaat indienen en bij welk rechtscollege is onduidelijk. Er zou sprake zijn van een oude maar nog geldend [investeringsverdrag](#) dat België en Luxemburg in 1989 met de Sovjet-Unie sloten, kort voor de haar opheffing, op grond waarvan Rusland een claim kan indienen. In dit verdrag is een mogelijkheid tot arbitrage opgenomen die niet gebonden is aan een geografische lokatie en dus ook buiten de Eurozone kan plaatsvinden.

Die arbitragemogelijkheid wordt vaak opgenomen in internationale akkoorden en contracten. En die mogelijkheid is ook opgenomen in dit investeringsverdrag, dat blijkbaar ook na de val van de Sovjet-Unie nog altijd van kracht is.

Artikel 9 van voornoemde overeenkomst stelt:

1. Elk geschil tussen de verdragsluitende partijen met betrekking tot de interpretatie of toepassing van deze Overeenkomst wordt zoveel mogelijk via diplomatieke kanalen beslecht.
2. Indien het geschil niet kan worden opgelost zoals bepaald in lid 1, wordt het onderworpen aan beoordeling door een gezamenlijke commissie die bestaat uit vertegenwoordigers van de contracterende partijen; het vergadert binnen de kortst mogelijke termijn op verzoek van een van de verdragsluitende partijen.
3. Indien de Gezamenlijke Commissie het geschil niet binnen zes maanden na aanvang van de onderhandelingen kan beslechten, wordt het op verzoek van een van de verdragsluitende partijen voorgelegd aan een scheidsgerecht.
4. Voor elk geval wordt het scheidsgerecht op de volgende wijze ingesteld:

Elke Verdragsluitende Partij benoemt één arbiter en de twee arbiters benoemen een derde arbiter die onderdaan is van een derde staat als voorzitter van het Tribunaal. De arbiters worden benoemd binnen drie maanden en de voorzitter binnen vier maanden vanaf de datum waarop een van beide verdragsluitende

partijen de andere contracterende partij op de hoogte heeft gesteld van haar voornemen om het geschil aan een arbitragegerecht voor te leggen.

5. Indien de in lid 4 hierboven genoemde termijnen niet zijn gemaakt, kan een van beide Verdragsluitende Partijen bij de Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties een aanvraag indienen om de nodige benoemingen uit te voeren.

6. Het scheidsgerecht beslist op basis van de bepalingen van deze Overeenkomst en de erkende regels en beginselen van het internationaal recht.

7. Het scheidsgerecht stelt zijn eigen reglement van orde vast.

8. Het scheidsgerecht neemt zijn beslissingen met een meerderheid van de stemmen; ze zijn definitief en bindend voor de verdragsluitende partijen.

9. Elke Verdragsluitende Partij draagt de kosten van de SEN-arbiter en van zijn vertegenwoordiging in de arbitrageprocedure. De kosten van de voorzitter van het arbitragetribunaal en andere kosten komen in gelijke delen voor rekening van de verdragsluitende partijen.

Bijzonder is dat Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties een rol speelt in de benoeming van de leden van het arbitragegerecht.

Vooraf lid 8 is van belang: hierin wordt de beslissing van het scheidsgerecht 'definitief en bindend' genoemd.

Uiteraard kan de toch al van veel regels losgekomen Europese Commissie besluiten ook dit verdrag te negeren, maar hier zou zij de Europese Unie als een baken van financiële veiligheid en betrouwbaarheid nog grotere schade berokkenen.

De Commissie werkt aan een [juridische maas in de wet](#) om de Russische activa vast te houden totdat Moskou de oorlog beëindigt en oorlogsherstelbetalingen aan Oekraïne betaalt.

Euroclear beheert zoals gezegd ruim €4 biljoen van rond de 3.800 klanten wereldwijd in 44 valuta. Landen, vooral die onderdeel zijn van BRICS, en goede banden onderhouden met Rusland, zouden kunnen besluiten hun tegoeden bij Euroclear en daarmee uit Europa weg te halen. Daarmee zou de positie van dit continent in de internationale financiële wereld sterk worden verzwakt.

Strijd tussen VS en EU over gebruik tegoeden

President Trump heeft een eigen kijk op het gebruik van de Russische tegoeden.

Het eerste ontwerp van Trumps 28-punten vredesplan riep op tot een investeringsplan voor de wederopbouw van Oekraïne, gecontroleerd door de VS, maar gefinancierd door \$ 100 miljard aan bevroren Russische activa, gecombineerd met nog eens USD 100 miljard van de Europese Unie - met 50% van de winst teruggestuurd naar Washington.

Het plan verraste de Europeanen, die jarenlang fel hebben gedebatteerd over het lot van het bevroren fortuin van Rusland, [meldt AP News](#).

Het opeisen van delen van de Russische tegoeden vergroot niet alleen de scheuren met Rusland, met de Oost-Europese landen, maar ook met de Amerikanen. Het lijkt de zoveelste sabotagepoging van de Europese Commissie om de oorlog en het bloedvergieten in Oekraïne op gang te houden, daarmee een historische kapitaaloverdracht van publieke middelen naar private bedrijven en corrupte bestuurders te faciliteren.

Het geeft aan hoe explosief het onderwerp is en hoe obsessief de Europese Commissie haar doel om Rusland nog verder te raken aan alle kanten conflicten oproept.

Momenteel werkt de commissie aan het 20^e sanctiepakket, alsof de eerste 19 ook maar iets substantieels heeft uitgehaald.

Ondertussen lijkt Rusland de strijd op het slagveld te willen beslechten en gezien de vorderingen van de Russen, is een definitief verlies van Oekraïne een kwestie van tijd.